

Sygn. akt V CSK 569/18

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący)

SSN Marian Kocon (sprawozdawca)

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z powództwa A. C.
przeciwko Gminie R.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 29 października 2020 r.,
skargi kasacyjnej powódki
od postanowienia Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 19 lipca 2018 r., sygn. akt V ACa (...),

**uchyla zaskarżone postanowienie i sprawę przekazuje Sądowi
Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania oraz
rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w G. wyrokiem z dnia 4 października 2016 r. zasądził od pozwanego - Miasta R. na rzecz powódki A. C. kwotę 125433 zł, a Sąd Apelacyjny w (...) postanowieniem z dnia 19 lipca 2018 r. uchylił ten wyrok i pozew odrzucił. U podłoża tego rozstrzygnięcia legł pogląd, że droga sądowa w zakresie roszczeń z tytułu niewypłaconej części dotacji oświatowej za 2012 r., udzielanej na podstawie

art. 90 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (jedn. tekst: Dz. U. 2004 r., Nr 256, poz. 2572 ze zm.; dalej - „u.s.o.”), jest niedopuszczalna.

Skarga kasacyjna powódki od postanowienia Sądu Apelacyjnego - oparta na obu podstawach z art. 398³ k.p.c. - zawiera zarzut naruszenia art. 1, 2 § 1 § 3, art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c. art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (jedn. tekst: Dz. U. 2019 r., poz. 2325, dalej - „p.p.p.s.a.”), art. 90 u.s.o., art. 45, 77, 177 Konstytucji R.P., i zmierza do uchylenia tego postanowienia oraz przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Godzi się zauważyć, że choć przepisy ustawy o systemie oświaty regulujące udzielanie dotacji oświatowych (w tym art. 90 u.s.o.) utraciły moc z dniem 1 stycznia 2018 r., zgodnie z art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2203) do wszczętych i niezakończonych przed dniem 1 stycznia 2018 r. postępowań w przedmiocie ustalenia wysokości lub przekazania dotacji na rok 2017 lub lata wcześniejsze stosuje się przepisy dotychczasowe.

Na gruncie tych przepisów, w tym art. 90 u.s.o., których stosowanie budziło pierwotnie zasadnicze wątpliwości (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 1999 r., I CKN 1132/97, OSNC 1999, nr 11, poz. 200, z dnia 22 sierpnia 2000 r., IV CKN 1188/00, OSNC 2001, Nr 1, poz. 20 i z dnia 18 października 2002 r., V CK 281/02, niepubl.) w orzecznictwie Sądu Najwyższego przewagę zyskał i obecnie jednolicie jest przyjmowany pogląd - aktualny w odniesieniu do okresu, którego dotyczy dochodzone przez powódkę roszczenie - że w postępowaniu cywilnym może być dochodzone roszczenie o wypłacenie środków należnych na podstawie przepisów ustawy oświatowej, o ile powód zarzuca, że zobowiązany do tego podmiot zaniechał wypłacenia dotacji, czy też niewłaściwie ustalił jej wysokość i wypłacił ją w zaniżonej wysokości (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 3 stycznia 2007 r., IV CSK 312/06, nie publ., z dnia 4 września 2008 r., IV CSK 204/08, nie publ., z dnia 20 czerwca 2013 r., IV CSK 696/12, nie publ.; z dnia 22 maja 2014 r., IV CSK 531/13,

OSNC 2015, nr 4, poz. 49, z dnia 26 marca 2015 r., V CSK 376/14, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2007 r., III CZP 88/07, niepubl.). Stanowisko to zostało podtrzymane - w odniesieniu do dotacji należnych za okres przed dniem 1 stycznia 2017 r. - także po nowelizacji ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, dokonanej ustawą z dnia 24 czerwca 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1010), mocą której z dniem 1 stycznia 2017 r. dodano art. 90 ust. 11, przesądzający, że przyznanie dotacji oświatowej, stanowi czynność z zakresu administracji publicznej w rozumieniu art. 3 § 2 pkt 4 p.p.p.s.a, a zatem podlega kontroli sądów administracyjnych (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2016 r., IV CSK 212/16, niepubl., z dnia 14 lipca 2017 r., II CSK 773/16, niepubl., z dnia 11 maja 2018 r., II CSK 477/17, niepubl., z dnia 6 lipca 2018 r., II CSK 515/17, nie publ. i z dnia 27 marca 2019 r., V CSK 101/18, nie publ., postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2018 r., IV CSK 61/18, niepubl., z dnia 30 sierpnia 2016 r., V CSK 135/18, niepubl., z dnia 5 października 2018 r., V CSK 173/18, niepubl., z dnia 11 grudnia 2018 r., V CSK 277/18, niepubl., z dnia 7 lutego 2019 r., V CSK 335/18, niepubl., z dnia 27 lutego 2019 r., I CSK 453/18, niepubl., z dnia 4 kwietnia 2019 r., V CSK 442/18, niepubl., z dnia 9 maja 2019 r., IV CSK 490/18, niepubl., z dnia 5 lipca 2019 r., IV CSK 629/18, niepubl., z dnia 11 lutego 2020 r., V CSK 387/19, niepubl., uchwała Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 2019 r., III CZP 29/19, OSNC 2020, nr 7-8, poz. 56). Takie też stanowisko zajął Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą skargę w wyroku z dnia 9 lipca 2010 r., V CSK 502/18 (niepubl.).

Skoro Sąd Apelacyjny rozstrzygając w sprawie wyszedł z odmiennych założeń, to zaskarżone postanowienie nie mogło się ostać.

Sąd Najwyższy ponadto zauważa, że w powołanym wyroku z dnia 9 lipca 2020 r., V CSK 502/18, zajął stanowisko odnośnie do charakteru prawnego świadczenia przewidzianego w art. 90 ust. 1 i następnych u.s.o. oraz podstawy prawnej żądania w razie bezprawnej odmowy wypłaty dotacji w całości albo w części, które podtrzymuje i do którego i jego uzasadnienia, adekwatnych dla sprawy, się odwołuje celem uniknięcia zbędnych powtórzeń.

Z tych przyczyn orzeczono, jak w postanowieniu.

